

తెల్లదయ్యం అను గ్రామ వివక్ష కథ

పాతమనిషి పాతన్న! కాయకష్టంతో నల్లగా మొద్దుబారిన శరీరం. ఆరు రోజులు దుమ్ము స్నానం! ఒక రోజు నీటి స్నానం. విత్తులు నాటితే మొలకెత్తే మట్టిదేహం! మట్టి మనిషి పాతన్న! అతని అవయవాలు బహుచిత్రం. కండల్లో ఎద్దుబలం. కాళ్ళలో బండి చక్రాల వేగం. అతని చేతులు పగ్గాల్లా సాగుతాయి. మట్టిని మడకల్లో తిరగ్గట్టి ఎర్రని సూర్యకాంతి కింద పరుస్తాడు. మట్టిలోకి కొంచెం వర్షమూ, కొంచెం అకాశమూ కలిపి విత్తులోపల జీవం మేల్కొనే గుడ్డు వాతావరణాన్ని పక్కం చేస్తాడు. ఆదిపురుషుడి వీర్యకణాల్లా చిమ్ముతాడు విత్తనాల్ని భూగర్భంలోకి! అతని చేతివేళ్ళలో నుంచీ కోల్ల కోల్ల ప్రాణాల్ని మొలకెత్తించే వేడుక అలా సాగిపోతూఉంటుంది. గింజలకు తోకలు పుట్టి నాటుకుంటాయి భూమిలో. మొక్క తన తిండి కోసం అకాశపు వేటలో పడుతుంది. ఒకటి అనేకమై మారే సృష్టి లీలలో మొక్క విత్తనపు బద్దల్ని సన్యసించి ధాన్యాన్ని విరగ్గాస్తుంది.

విత్తులో ప్రాణం రాజేసే విద్య తప్ప మరో నాగరికత తెలీదు పాతన్నకు! ద్రవ్య వ్యవస్థలో అతనికొక మోసం జరిగిపోయింది. ఒకగింజకు పదిగింజలు పుట్టించగల పాతన్న...ఆ గింజల్ని రూపాయిలోకి మార్చుకోగానే రూపాయికి మరో రూపాయిని పుట్టించే అవకాశంనుంచీ దూరం చెయ్యబడ్డాడు. ఆ అవకాశాన్ని వ్యాపార నాగరికత స్వంతం చేసుకున్నప్పటినుంచీ అతన్ని ఒకమాయరోగం పట్టుకుని వేధిస్తోంది...

ఆ రోజు

పొద్దున్నే పేడా కసువు ఎత్తేద్దామని గాటి దగ్గరకు పోయాడు పాతన్న. ఎద్దులేవు. “ఏమే? ఎద్దులేవీ?”

ఏమో! అంది భార్య బోసిమెడ తడుముకుంటూ.

అవి రామన్న లక్ష్మన్నలు. కవలలు. తన ఇంట్లోనే పుట్టి పెరిగాయి. ఏడేండ్లుగా చాకిరీ చేశాయి. అయ్యా అనుకుని ఏదో అనుమానమొచ్చి బైటికి పరుగెత్తి చూశాడు.

బండి లేదు.

“ఏమే! బండేదీ?”

“ఏమో! అని విసుగ్గా అంతే గట్టిగా అరిచింది భార్య.

ఎట్లాంటి బండి! తన తండ్రికాలం నాటి బండి!! ఇప్పుడు అటువంటి చెక్కా దొరకదు. అంత పనితనమూ కన్పించదు. రథంలాంటి బండేదా! ఇంట్లోకి వస్తుంటే మూలనున్న వడ్లబస్తాలు ఒక్కొక్కటి ఎగిరిపోతున్నాయి. ‘ఒసేయ్! బిరింగరా! పట్టుకుందాం! తిండిగింజలు కూడా ఎగిరిపోతాడాయి’

“పోయ్యేది పోతుంది. ఉండేది ఉంటుంది.” అని వేదాంత ధోరణిలో చూసింది భార్య.

“మీయమ్మ నీకేమొచ్చిందే ఈ పొద్దు” అని ఒక వడ్లమూటకు అడ్డం పడ్డాడు. పదహారేండ్ల కొడుకొచ్చి మరో మూటకు అడ్డం పడ్డాడు. రెండు బస్తాలు మిగిలితే, అమ్మయ్యా అని ఊపిరి పీల్చుకున్నాడు.

బంగారంలాంటి వడ్లు. సంవత్సరమంతా తినీ, కుడిచీ, పదిమందికి పెట్టినా తరిగిపోని ధాన్యరాకులు. ఏవీ? ఎక్కడపోయినాయి?

పాతన్న కడుపులోకింత మేత పడేసుకుని కూలి వేటకు బయల్దేరాడు. పాతన్న కుటుంబం రెండేకరాల తోటలో సేద్యమూ చేస్తారు. పెద్ద రైతుల కింద కూలికీ పోతారు.

“నువ్వెక్కడికి పోతున్నావు కూలికి?”

ఏమో నాకేం పట్టించన్నట్లు చేతులు గాల్చేకేగరేసింది భార్య.

“ఏదో ఒక పని వెతుక్కోకపోతే ఎట్ల బతుకుతామే ముండా?”

“నువ్వు బతక్కపోతే సావు! నామెడలో తాళిబొట్టు మాయమై నేనేడుస్తుంటే మధ్యలో నీదొకటి”

“అ...అదీ విషయం!” అనుకుని ఎల్లమ్మకట్ట దగ్గరికి వచ్చాడు. అక్కడ గుంపులు గుంపులు మనుషులు. మనిషికి పనులు లేకపోవడమేమిటి? ఎన్ని పనులు? గోళ్ళు గిల్లుకుంటూ, తలలు బరుక్కుంటూ, ఈగలు చంపుతూ, అక్కడికీ పొద్దుపోకపోతే మొగుడూ పెళ్ళాలు తిట్టుకుంటూ, కొట్టుకుంటూ, ఆ ఇద్దరూ ఏకమై పసిపిల్లల్ని బాదుతుంటే కొరికేసిన గోళ్ళూ, చచ్చిన ఈగలూ, తెగిపోయిన వెంట్రుకల గుట్టలూ దాటుకుంటూ పాతన్న నడుస్తుండగా కుమ్మరి తిప్పన్న ఎదురయ్యాడు.

అతడు ‘అన్నా పాతన్నా! నా సారె చూస్తావా?’ అని అడిగితే ‘నా ఎద్దులు చూస్తావా?’ అని అడిగాడు.

గాండ్ల వెంకటేశులు ఎదురై ‘అన్నా! నా గానుగ మర చూస్తావా?’ అని అడిగితే, ‘నా బండి పోయింది, చూస్తావా?’ అని అడిగాడు.

వడ్డే రాముడు ఎదురై 'నా నమ్మేటా, గడారూ చూస్తావా?' అని అడిగితే 'లేదన్నా! నా వడ్డముటలు చూస్తావా?' అన్నాడు.

నేనే మునయ్య ఎదురై 'అన్నా నా మగ్గం చూస్తావా?' అని అడిగితే, 'లేదుగానీ, నా పెళ్ళాం మెడలోని తాళిబొట్టు పోయింది చూస్తావా?' అని వచ్చేవాడు.

ఈ ఊరికేదో మాయదారి రోగమొచ్చింది. ఎప్పుడు ఏం మాయమై పోతుందో తెలియదు. మనుషులకు మనుషులే మాయమైపోతున్నారు అని నిట్టూర్పు విడిచేంతలో... టోనునుంచి బస్సు దిగిన ఎరువుల షాపు యజమాని అప్పుపడ్డ రైతుల్ని తరుముతూ కన్పించాడు. చప్పున తాబేలుగా మారి, డిప్పలోకి తలను బుడుంగున ముడిచాడు. హాయి హాయి తాబేటి జన్మ అనుకుని ముఖాన్ని మళ్ళీ బైట పెట్టేటప్పటికి ఇరవై ఎకరాల రైతు పుల్లన్న తారనపడ్డాడు.

పుల్లన్న ముఖంలో చిమ్మచీకటి. కళ్ళు ఉండాల్సిన చోట రెండు బొగ్గులు పొడుచుకుకొచ్చాయి. చెంపల్లోంచి బూడిద పొట్టులా రాలుతోంది. పెదాలు నల్లగా కమిలిపోయాయి.

“నీకేమైంది మామా?” అన్నాడు పాతన్న.

“షాకు కొట్టిందిరా!” అన్నాడు పుల్లన్న.

“ఎప్పుడు?”

“ఇప్పుడే! ఊర్లోకి కరెంటుల్లు దిగినారు”

'అయ్యో వానెమ్మ' అనుకుని అప్పుకోసం పెద్దరెడ్డి ఇంటికి పరుగెత్తాడు పాతన్న. అతని ముప్పాతికి కండలు కరిగిపోయింది పెద్దరెడ్డి కింద కూలి మనిషిగానే!

పెద్దరెడ్డికి టోనులో వ్యాపారాలున్నాయి. కంట్రాక్టులున్నాయి. అవి లాభాల దారిలో నడిచేందుకు రాజకీయాలున్నాయి. అతనికి ఫ్లాస్టిక్ బిందెలు తయారు చేసే ఫ్యాక్టరీలో పావలా భాగముంది. షేనల్లుడి వస్త్రాలయంలో ముప్పావలా భాగముంది. వేరుశనగ నూనె మిల్లు అతనిదే! ఈ విధంగా పల్లెలోని సంపదను పట్టణాలకు తరలించి చేసేవ్యాపారాల్లో పెద్దరెడ్డి తన కొడుక్కోసం కట్టించి ఇచ్చిన నాలుగంతస్తుల నర్సింగ్ హోమ్కూడా ఒకటుంది.

పెద్దరెడ్డి ఇంటిముందు గుంపు కూడిన కూలోల్లు. అతని చేస్తలో, తోటల్లో, దొడ్లల్లో కూలి పనులకు జరిగే టెండర్లు. పోటీ పెరుగుతోంది.

“ముప్పయి” అని అరిచాడొక కూలి.

“ఇరవైకి వస్తా” అరిచాడు మరొక కూలి.

“నేను పదిహేనుకే వస్తా” నన్నగా అరిచాడొకడు.

ఆ మూడోవాని టెండరకు అమోదముద్ర వేసి కొంచెం సారం ఉన్న మనుషుల్ని

కండలు పిసికి మరీ ఎంపిక చేసుకుని మిగతా వాళ్ళను పొండి అని తరిమేశాడు పెద్దరెడ్డి. కరెంటు బిల్లు కట్టడానికి పాతన్న అప్పు అడగ్గానే ఇంతెత్తుకు ఎగిరిపడ్డాడు రెడ్డి. “అప్పులిమ్మని వీక్క తింటారు కదరా దరిద్రం నా కొడకల్లారా! చెల్లకు కాస్తాయనుకుండారా దుడ్లు?”

“దుడ్లు చెల్లకు కాయవా? కాస్తాయనుకుండానే?” అని ఆశ్చర్యపోయాడు పాతన్న. పాతన్న పండించిన వేరుశనక్కాయను తూకాలు పట్టి ఖరీదు చేసేవాడు పెద్దరెడ్డి!

“నీకు తల తిరుగుతాంది. పోరా లంజకొడకా!” అని పెద్దరెడ్డి గదురుకోగానే ఉలిక్కిపడి వెనక్కుమళ్ళాడు. ఇంతలో పెద్దరెడ్డి స్వంతమైన బోరు మిషన్లారీ భయంకరంగా అట్టహాసం చేస్తూ రాకాసిలా ఎదురైంది. ఆ బోరు మిషన్లను పుట్టించే ఫ్యాక్టరీ ఇంకెంత భయంకరంగా ఉంటుందో తెలీదుగానీ, బోరు మిషన్తో జరిగే క్రీడావినోదమొకటుంది. ఇరవై మంది వద్దే కూలీలు ముప్పయి దినాలు చేసే పనిని, ముగ్గురే ముగ్గురు పనివాళ్ళ సాయంతో ఒక్క దినంలో ముగించేస్తుంది ఆ బోరు మిషన్.

తాను చూస్తున్నది నమ్మలేక కళ్ళను మరోసారి నులుముకుని చూశాడు పాతన్న. సందేహం లేదు. వాడే! నల్లాడంలోని ఊసుపిర్రల్నుంచీ కిందికి పంగలకట్టెలా చీలిన పుల్లల్లాంటి కాళ్ళతో నల్లగా బక్కగా వాడే! వద్దే రాముడు!! తనను పెద్దరెడ్డి మనుషులు కసురుకుంటుంటే పోయిన తన సమ్మెట కోసమూ, గడారు కోసమూ బోర్వెల్ మిషనంతా గాలిస్తున్నాడు.

★★★

ఇంటికొచ్చాడు పాతన్న. పేడ దిబ్బ మాయమైంది. తాబేటి జన్మకు కృతార్థత లేదు. గంజుకింద మగ్గి మగ్గి బంగారమైపోయి బంగారం పండించే పేడదిబ్బ తనకిక లేదు. అతడు కాలుగాలిన పిల్లలా తిరుగుతుంటే... ‘కరెంట్ల వచ్చినారు!’ అంది తాపీగా భార్య.

“అ! ఏరీ?” అని పక్కనే బాంబువడినట్టు అదిరిపడ్డాడు.

“వచ్చినారు. ఎల్లిపోయినారు” అంది రాగయుక్తంగా భార్య.

“మనతోటలోని మిషన్ ఫీజు పీక్కుపోయినారేమో ముండా?” అని గుండె పట్టుకున్నాడు.

“లేదు, కరెంటు బిల్లుకుగాను రెండు వడ్లమూటలు ఎత్తుకుపోయినారు.”

‘తళతళా కాసింది ఎండ. పురివిప్పి నాట్యమాడాయి చెట్లు. సంతోషంగా గెంతినాయి సిచ్చుకలు. మాకు అర్థాంతరం చావు లేదన్నట్లు పచ్చపచ్చగా కులుకుతోంది పాతన్న తోటలోని పైరు! నన్నగా, పొడుగ్గా, గొంతుకింద ఎముకలు తేలి ఎంత చక్కగా

ఉందిదీ! అని మూతి ముడుచుకున్న భార్యవైపు మురిపెంగా చూశాడు పాతన్న. వెంట్రుకవానిలో ప్రమాదం తప్పించుకున్న మనిషిలా, ఆశ్చర్యంలోంచి తేరుకుని ఉల్లాసంగా నవ్వాడు.

“వాడేడీ? నీ ముద్దుల కొడుకు?” అని అడిగాడు ఉత్సాహంగా.

“ఇంకెక్కడ కొడుకు?” అని ఆకాశంవక్కచూసి వెళ్ళిపోయాడన్నట్లు చెయ్యూపిందామె.

‘చావు కబురు కూడా చల్లగా చెప్తుందిది. నమ్మకూడదు’ అనుకుని... “ఎక్కడికి పోయినాడే ముండా! సరిగా చెప్పి సావు” అని అరిచాడు.

“టానుకు పోయినాడు. పెద్దరెడ్డి కార్పొరేషన్ పెట్టినాడంట. దాంట్లో పనిచేసేదానికి పోయినాడు”

‘కార్పొరేషనంటే?’ తలగోక్కుంటున్న భర్తను జాలిగా చూసింది భార్య...

“కోడికింద రూపాయలు పొదిగేస్తారు చూడు, అదన్నమాట”

నేనిక్కడ అప్పులు కట్టలేక చస్తుంటే, అక్కడ నా కొడుకు వడ్డీతో నహా అప్పులు వనూలు చేసి పెద్దరెడ్డి చేతిలో పోస్తుంటాడన్నమాట! అయితే, కొడుకు కూడా మాయమై పోయినాడన్నమాట!!

నీరసంగా కూలబడ్డాడు పాతన్న. గంట గడవకముందే అతని కడుపులో పేగులు అరవడం ప్రారంభించాయి. ఆకలి!! అన్నిటికీ వస్తుంది మాయరోగం, ఈ ఆకలికెందుకు రాదో!! అని లేవబోయి ఏదో నిస్సత్తువ ఆవరించి తూలిపడబోయాడు. కంబం పట్టుకుని తల విదిలించి చూశాడు. కళ్ళలోకి ముద్దలు ముద్దలుగా కొట్టుకొస్తున్నాయి చీకట్లు. చీకటి తేపల మధ్య కొంచెం కొంచెం కరిగి మాయమై పోతున్న ఇల్లాలు.

తట్టలో అన్నం పెట్టింది భార్య. తినబోయాడు. నోటిదాక వచ్చిన అన్నం ముద్ద మాయమై టానులో కాఫీహోటల్‌గా మారిపోయింది. మరో ముద్ద తినబోయాడు. నోటిదాక వచ్చిన అన్నం ముద్ద మాయమై టానులో సినిమా హాలుగా మారిపోయింది.

“తిను!” అంది భార్య; మొగునివైపే చిత్రంగా చూసి. ‘దీనికేమో అయింది. మాయమైన అన్నం ముద్దను తినమంటుందే?’... ఉత్త చేతిని నోట్లో వేసుకుని నమిలాడు. భార్యపక్కన కూర్చుంటూ ఉంది. తన తలను అమె రొమ్ములపైకి లాక్కుని వెక్కివెక్కి ఏడుస్తూ ఉంది. ‘ఎందుకేడుస్తాంది? దీనికి నెళ్లు పుడితే అంతే!’

“ఇదిగో! ఆ... అను” అని చిన్నపిల్లవానికి తినిపించినట్లు తన నోట్లోకి అన్నం ముద్ద దురుకుతూ ఉంది భార్య! అప్పుడే ఆ ఇంటి వాకిట్లోకి, ఎవరిదో తల తొంగిచూసి పెద్ద కేకగా మారి అంతర్ధానమైంది... “ఓ పాతన్న బావా! ఊర్లోకి బ్యాంకోల్లు దిగినారంట లేయో!”

అట్లే నోరు తెరిచినాడు పాతన్న; అన్నం ముద్ద కన్పించేట్లు.

గుర్రాలమీద వస్తున్నారంట బ్యాంకోల్లు. పద పరుగెత్తు అంటూ పామును చూసినట్లు పరసాలలోంచి ఒక్క ఎగురు ఎగిరి బైట చేష్టకడంపడి పరుగెత్తాడు. అప్పులప్పులప్పులంటూ వెనకాల గుర్రాల డెక్కల చప్పుడు. దిక్కు దివాణం లేకుండా పరుగెత్తి ఎడారి ఎదురైన నదిలా కాళ్ళు చచ్చుబడి ఒకవికాల మైనరాతిబండపై కూలబడ్డాడు. తలలో చెమటలు ఊటలు పీక్కిని ముఖంనిండా కారుతున్నాయి. దేహం ముద్ద ముద్ద అయిపోయింది.

★★★

పొద్దు మునిగింది. పున్నమి వెన్నెల్లో నున్నం కొట్టిన సమాధిలా ఉంది లోకం. ఏదో పక్షి అర్చిగా అరుచుకుంటూ వెళ్లిపోయింది. నిద్రపోదామనుకున్నాడు పాతన్న. కనైపులు మాయం! కళ్ళూ, నోరూ తెరుచుకుని శతాబ్దాల మూగభాషగా మిగిలాడు.

రాతిబండకింద ఏదో చప్పుడు. బ్రుబ్రుమంటూ ఏదో పాకి వస్తోంది. అది కరుకుగా తాకగానే, కిందికి జార్చిన కాళ్ళను చప్పున పైకి తీసేసుకున్నాడు. బృహత్ శిలాయుగంనాటి రాక్షసగుడి అది! ఆ బండకింద వికాలమైన అరలోంచి అస్తి పంజరం దేకుతూ వచ్చింది బైటికి! అదిమెల్లగా లేచి నిలబడుతుంటే నోటమాట పడిపోయి చూస్తున్నాడు. విశ్వవాతావరణంలోని మూలకాలు ఏవీ నిప్పత్తుల్లోనో సమ్మేళనం చెంది, అస్తిపంజరాన్ని జీవంతో తోణికిసలాడే కండల్లో, రక్తంతో, మూలుగతో నింపేశాయి.

తలా, గడ్డమూ తెల్లగా నెరిసిన నల్లటి ముసలి మనిషి తయారైపోయి... నోరు విప్పి మాట్లాడటం మొదలుపెట్టాడు.

“భయపడొద్దు. నేనే! వందల సంవత్సరాల కిందట ఈ మట్టిలో ఆడుకున్నవాణ్ణి. నీకు మాదిరే రైతుని. నీ తాతని! ఈ రాక్షసగుడి నుంచి స్వర్గానికి సొరంగమార్గముంది. ఆకాశసొరంగంలో కాంతిరేణువుగా ఎగిరి, ఈ అస్తిపంజరంలోకి 'నేను'గా దూరి దేకుతూ వచ్చినాను, నీకోసం!

నీ బాధ నాకు తెలుసు. నీ ఇంట్లో ఏ వస్తువూ పెట్టినచోట ఉండదు. నువ్వు ముట్టుకున్నదల్లా మాయమైపోతుంది. ఆ మాయరోగం గురించి రహస్యం చెప్పడానికే ఇప్పుడు నేను వచ్చింది” చల్లగా దయగా నవ్వాడు. మన్నామిన్నూ ఏకమైన తొలకరి పరిమళం వేస్తోంది ముసలాయన నవ్వు.

“పట్టణాలూ నగరాల్లోని... చదువులూ, ఉద్యోగాలూ, వ్యాపారాలూ, పరిశ్రమలూ, రాజకీయాలూ... ఇవెప్పుడైనా తిండిగింజలు పండించినాయా? ఇవన్నీ తమ జీవకోసం నీ మీద ఆధారపడి తింటూ, నీకే జీవిక లేకుండా చేస్తున్నాయి. నిన్ను భీరువును చేసి, బిచ్చగానిగా చేసి, వెంటాడి తరుముతున్నాయి.

నీ గ్రామంలోని సంపద నీ గ్రామంలో కాకుండా మరెక్కడో చదువులై, మరెక్కడో ఉద్యోగాలై, మరెక్కడో, మరెవరికో పరిశ్రమలూ, కళలూ, రాజకీయాలుగా మారుతున్నంత కాలం నీకూ నీ పల్లెకూ ఈ మాయరోగం తప్పదు. మేలుకో! తిరగబడు! నీ శత్రువును నువ్వే కనుక్కో! అంతే నేను చెప్పవలసింది. వస్తాను. రైతు బిడ్డకు నా ఆశీస్సులు.”

ముసలాయన చిద్విలాసంగా నవ్వుతూ ఉండగానే... ఆయన ఒంట్లోంచి మూలకాల మేళవింపు విడిపోయి, విశ్వవాతావరణంలో కలిసిపోవడం మొదలుపెట్టాయి. అస్త్రపంజరం భూమిపై మోకరిల్లి దేక్కుంటూ వెళ్ళిపోయింది రాక్షసగుడిలోకి.

అప్పటికి పొద్దు పూర్తిగా తెల్లబడింది. తన రెక్కల అయికింద భూమిని నిశ్శబ్దంగా పొదుగుతున్నాడు సూర్యుడు. పాతన్న నిటారుగా నిలబడ్డాడు. తీక్షణంగా మారాయి చూపులు! శరీరంలోని సత్తువంతా పిడికిట్లో బిగించి పెద్ద పెద్ద అంగలేస్తూ వచ్చాడు ఊళ్ళోకి. ఇంటి తలుపులు బాల్లా తెరిచి ఉన్నాయి. భార్య ఎక్కడికి పారిపోయిందో, ఎవునితో లేచిపోయిందో పాపం! లోనికి పోయి చూస్తే... చెంబూ, తట్టలాంటి వంటసామగ్రితో సహా పారా, పికాసీ, నాగలీవంటి వ్యవసాయ పనిముట్లు మొత్తం మాయమైపోయాయి. యాత్రికులు ఖాళీ చేసి వెళ్ళాక, మసిబారిన మూడు రాళ్ళ పొయ్యితో కన్పించే సత్రంలా ఇల్లంతా బోసిగా ఉంది. ఇంటి చూరులో చెక్కిన ఆ వేట కొడవలి బ్యాంకు వాళ్ళ కంటపడలేదు కాబోలు!

ఊరు ఊరంతా చానా గగ్గోలుగా ఉంది. సముద్రాల అవతల నుంచి ఎగిరొచ్చిన తెల్లదయ్యమొకటి ఊర్లో అక్కడక్కడా జనాలకు కన్పిస్తోంది. మాకీ వ్యవసాయం వద్దు మొర్రో అని రైతులు భూములు వదిలేసి పారిపోతుంటే ఆ భూముల్లో తెల్లదయ్యం ఇష్టారాజ్యంగా సంచరిస్తోంది. ఆ తెల్ల దయ్యానికీ, పెద్దరెడ్డి రాజకీయానికీ ఏదో రహస్య సంబంధం ఉందంట.

అది ఒక చీకటి రాత్రి పెద్దరెడ్డికి కనపడి, పరీక్ష పెట్టిందంట. అది... కూర్చో అని గద్దిస్తే కూర్చున్నాడంట! లెయో! అని అరిస్తే లేచి నిలబడ్డాడంట!

నా ముడ్డి నాకు అని శాసించిందంట. కాగితాలతో తుడుచుకునే ముడ్డికదా ఘుమఘుమలాడుతోందని లోట్టలు వేసుకుంటూ నాకినాడంట! అప్పుడు అతని బానిస బుద్ధికి తెల్లదయ్యం సంతృప్తిగా తలవూపి, ఫోర్ట్యుంటీన్, ట్యుంటీ ట్యుంటీన్ హైటెక్ క్షుద్ర ప్రపంచీకరణ రాజకీయ విద్యని పెద్దరెడ్డికి ప్రసాదించిందంట.

వేరుతో సహా పెకలిస్తే తప్ప, కయ్యల్లోకలుపు పడిన తుంగ గడ్డిపోదు. పాతన్న పెద్దరెడ్డిని తాత్కాలికంగా విడిచిపెట్టి తెల్లదయ్యాన్ని వెతికే పనిలో పడ్డాడు. అది

కాకతాళియంగా అతని పొలంలోనే కన్పించింది.

కళ్ళలోకి ఏవో యంత్రాలు దించుకుని ఈ దేశపు మట్టిమీదా, నీళ్ళమీదా పరీక్షలు జరుపుతోంది. భూమిని జాబ్బు పట్టుకొని కొరడాల్లో కొట్టి, నఖాగ్రాలతో చీల్చి లొంగదీసుకోజూస్తోంది. కయ్యల్లోని కూరగాయల పాదులూ, వరిపైరూ ధ్వంసం చేసి... దయ్యాలూ తినే తిండి కోసమూ, దయ్యాలకొచ్చే జబ్బుల ఔషధాల కోసమూ వ్యాపారంతో మంత్రించిన రహస్యపు నల్లని విత్తనాలు చల్లుతోంది. ఆకలయిందేమో బహుశా... ఒక ఆవు, మూడు గేదెలూ పిండిన బిందెడు పాలను చప్పరించి మింగింది. ఆ తరువాత ఆ పాడి పశువులనుంచీ కోసుకుని తెచ్చుకున్న నాలుగు పాల పొదుగుల్ని పచ్చి పచ్చివే నమిలి తింటూ కూర్చుంది.

పాతన్న ముఖం జుగుప్సత్ నిండిపోయింది. మనసులో తలచుకోగానే చేతిలో ప్రత్యక్షమైన యాట కొడవలితో తెల్లదయ్యాన్ని ఒక్క నరుకు నరికాడు.

“ఈ భూమి నాది...”

పెద్దరెడ్డి ఇంట్లో రూపాయల బస్తాలు బండ్లకెత్తుతున్నారు. బస్తాల చిల్లుల్లోంచి కారిపోయే రూకల్ని పుల్లల పరకతో కుప్పచేసి మరో సంచిలో మూటకడుతున్నారు. అవి పొలంలో పండినందుకు గుర్తుగా ప్రతి రూపాయి బిళ్ళమీదా మట్టి మరకలే! ఆ సంపదనంతా పట్టణానికి తరలించి బార్ అండ్ రెస్టారెంట్‌గా రూపాంతరం చెందించే ప్రక్రియ గురించి నిశ్శబ్దంగా ఆలోచిస్తున్నాడు పెద్దరెడ్డి.

రోజూలాగే ఆ రోజు కూడా గ్లాసెడు కూలీల చెమటను గటగట తాగి పారేసి మీసాలు దువ్వుకుంటూ లేచి నిలబడ్డాడు.

“ఇంక కదిలించండ్రా బండ్లు” అన్నాడు.

బండ్లు కదిలినాయంటే నువ్వు చచ్చావన్న మాటే! అన్నట్లు తన గ్రామసంపదకు ఎదురుగా చెక్‌డామ్‌లా నిలబడి ఉన్నాడు పాతన్న... తెల్లదయ్యపు ఎర్ర రక్తంతో తడిసిన యాటకొడవలి ఊపుతూ! రూపాయికి రెండు వైపులా ధాన్యపు కంకులు కాపలా కాయక తప్పదు.

నమీప భవిష్యత్తులో బల్బుల ఫ్యాక్టరీ ఒకటి పునరుత్పత్తి కాబోయే ఆ పల్లెలో అప్పుడు కొన్ని వందల కంఠాలు మొలకెత్తాయి.

“ప్రపంచం కుగ్రామం కావడం కాదు.

‘కుగ్రామమే ఒక ప్రపంచం కావాలి.’”